

ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀՕՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ՀԱՅՈՅ ՈՐ Ի ՍՓԻՒՌՍ ԱՇԽԱՐՀԻ

Կը խօսիմ ձեզի Բեթղեհէմի մեր Տիրոջ Ծննդեան այրէն, փոխանցելու քաղցր աւետիսը այս գիշերուան, որ երկու հազար տարիներ առաջ աշխարհի տունեցաւ հովիւներու եւ հրեշտակներու բերնով, Ծննդեան բոցավառ աստղին ներքեւ:

Յիսուսի Ծնունդը տաւ մը ըլլալէ աւելի փերուած մըն է, զոյսք եւ անճամանդալ, նման ծագող արեալոյսին: Անիկա անսօղ նճմարտութիւնն է, մերկ մանուկի մը կերպարանքով պառկած մտւրին խորը:

Այս գիշեր նորէն կը բացուի երկնքին արգանդը, ծնելու համար կեանքին բանը, ներմակ ծաղիկի մը նման աշխարհի մութերուն բացուած, զուարթ երգի մը պէս օրերու շրջանին՝ որոնք այս ծնունդէն կ'առնեն իրենց իմաստը:

Առանց մանկութեան, այսինքն անմեղութեան, կարելի չէ աստղաւորել ցեխի կայտորթիւնը եղող այս աշխարհը: Ծնունդները մարմնի, մտքի եւ հոգիի, վերէն իջնող երազներ են, որոնք իրենց ծիրանի գօտին կը կամարեն մարդոց անդռնին ու ցաւին վերէն: Առանց այդ շնորհներուն, օրերն ու տարիները միանեծան սաղաւարտներ են մեր հոգիներուն՝ մահուան շուրջով խանձարուրուած:

Հոգին որ կը մարդանայ հրաշք մըն է միշտ եւ միակ ուրախութիւնը որ չի խաբէր: Մոռնալ տարիները որ մեզ գերեզմանին կը տանին, վերջապանալ, մոռնալ մարդկային հպարտութիւնը, իմաստութեան ունայնութիւնը, զգեղութիւնները կեանքին, եւ զգալ ինքզինքը անմեղ ու բարի, նման խանձարուր փակող մանկան, մեծագոյն հեշտանքն է բոլոր անոնց՝ որոնց հոգին սկսեւ է սեւնալ տարիներու մութէն, եւ որոնց շրթները անկարող են այլեւս երկնքի բոցէն կիզուելու: Այս իրողութեան է որ կ'ակնարկէ Հին Ուխտի մեծ տեսանկյունը, երբ կը նախաձայնէ. «Եւ մանուկ մասաղ առաջնորդէր զնոսա», ակնարկելով մարդու սկզբնածագ ոյժերու անարուեստական գերազանցութեան, ընկերութեան ապագայ կարգին մէջ:

Մանուկը որ այսօր վերսին կը ծնի մեր հոգիներուն մէջ, խորհուրդն ու մարմնաւորութիւնն է խաղալութեան եւ սիրոյ: Իշխողներու եւ գերիներու, հարուստներու եւ աղքատներու այդ օրերու աշխարհին մէջ կեանքը ցուրտ էր

Եւ մարդը դժբախտ: Յղիացում, արիւն եւ քրտինք իրարու կու գային ստեղծելու անհամեմատելի եւ անկարելի կեանք այդ անխաղաղ դարերուն: Եւ այս ցաւի եւ անարդարութեան պատկերին դիմաց, չկար անելի քաղցր երազ քան խաղաղութեան ձայնը որ պիտի գար խորհակելու արեւան ալիքները եւ անուշեղբու մղձաւանջը մարդոց արեւուն մէջ:

Ճիշդ է թէ կեանքը խաղաղութեան իղձերու եւ ռազմաշունչ կիրքերու խառնուրդ մըն է, եւ այս իրողութեան մէջն է թերեւս իր ողբերգական գեղեցկութիւնը, սակայն անարիւն պատերազմին՝ այսինքն կենդանի խաղաղութեան պէտք է երթայ մարդկութիւնը յամբ բայց ամուր գնացնով:

Դիտութիւնը չարիք մըն է, պատերազմը՝ ոնիր, վասնզի ան ամենէն անգութ յայտնութիւնն է անելութեան, որ կ'որջանայ եւ կ'եռայ մարդոց արեւուն մէջ:

Սակայն խաղաղութիւնն ու արդարութիւնը պատահաւոր չեն, այլ արդիւններ սիրոյ, որ ձգտողական օրէնքն է բարոյական եւ ընկերային աշխարհին, որ կը լեցնէ մարդկային էակները եւ կ'ընէ զանոնք իրար հաւասար եւ մօտ Աստուծոյ: Սէրը Յաւիտեանականին մասնիկն է մեր մէջ:

Յիսուսի ծնունդը մարդուն եւ Աստուծոյ եղանակ հանդիպման, այսինքն կորսուած Որդիին եւ Հօրը վերագլխին տունն է, ոսկի օղակը երկնի եւ երկրի: Մանուկը որ կու գար իրեն իբրեւ օրօրոց ընտրելու բովանդակ աշխարհը, մարմնացած սէրն էր, աշխարհը ճանցնող հոգին որ կը բանար երկրնին սիրքը եւ մարդուն արգանդը սմանչելի եւ նոր խորհուրդով մը:

Առանց այս վերնաշխարհէն եկած լոյսին եւ երազին, մարդը կեանքի այս քառսին մէջ հարկադրաբար պիտի իյնար լուծումներու ամենէն յոռեգոյնին եւ պիտի մեկեր շարքին մէջ հասնէր մութ իրերուն, լոյսին դէմ անթափանց, որոնք կեանքի ստորին սանդղամասերը կը կազմեն:

Սակայն մարդը երկնիին նայելու եւ բարձրագոյնին ըզձանգով ապրելու ոյժն ու հաւաստի ունի, որ իրեն կը բանայ ամբողջութեամբ անգիտ եղող մեծ անձանութիւն, որ կամարներ կը ձեւէ իր հոգիին մէջ դէպի գերագոյն արդարութեան յղացքը, հակառակ որ աշխարհի վրայ նիւթը հերժամբ կ'ընէ ամէն օր այդ երազին:

Աշխարհը պէտք ունի այդ հոգիին, այս գիշեր մարմին առնող այդ Սուրբ Հոգիին, որ կրակի պիտի վերածէր մեր կալը, պղծութիւնն ու գունաս մեր խորհուրդներուն պարզեւելու ստեղծումի սուրբ հրաշք, ընելու մեզ նման մանկան՝ ելած ձեռքէն Աստուծոյ: Հոգին որ չի գար մեզի այս աշխարհի ոյժերէն, որ յաւերժական ժայթքն ու բխումն է լոյսի եւ սիրոյ, որ մեզի կը բերէ հաւաստիք թէ մարդուն տնտես է այլեւս իր կեանքը այլակերպելու, պայծառակերպելու աստուածայինին մէջ եւ զայն ճանելու յաւերժին:

Դուք, գաւակներ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ, գիտեմ թէ կը հաւատաս Աստուծոյ Որդիին մարմնով երեւնալուն, կը հաւատաս արքայութեան եւ արդա-

րութեան հրամանակարգերուն, Իրմէ եւ Իրմով նուիրագործուած: Այս զգացումները լոյծ, տարած ու վերացական յղացմներ չեն եղած քեզի համար, այլ մարմնացած հեւք մը, սլացք մը հոգիի, իր ըզմանքի թափին մէջ երկնքի դուռները եւ աշխարհի արգելքները խորհակելու չափ:

Ժողովուրդ Հայոց որ ի սփիւռս աշխարհի, իմ եւ իմ սիրելի Միաբանութեան սիրտը դէպի քեզ է որ կը բացուի նորէն, նուիրական այս գիշերով, եւ կեցած Ս. Ծննդեան վեհաժայրին մէջ, քեզի կը փոխանցեմ աւետիսը, որուն հաւասքը քան դարերէ ի վեր կը լեցնէ ու կը զօրացնէ մեր քրիստոնէական հաւասքը: Շարունակէ հաւատալ յաւերժին, Ծննդեան եւ մարդուն աստուծացումին, եւ մայրացուր հոգիդ այս գիշերուան մեծ խորհուրդովը նման քու պապերուդ՝ որոնք դարեր շարունակ կաւեն եւ հողէն վարդեր հանեցին, զեղումի բերելով գիշերները եւ բանալով դուռները երկնքին, իջեցնելով Աստուծոյ Որդին իրենց սրտերուն մէջ եւ Մսուրի գաղջ ընտանութեան:

Աղօթեմք ի սրէ, որ Բերդեհէմի երկնքին վրայ յայտնուած աստղին լոյսովը լուսաւորուին աշխարհի ղեկավարներու միտքերը, տեսնելու համար խաղաղութեան իրական նախքան, որպէսզի կարելի ըլլայ սէրն ու խաղաղութիւն հաստատել այս երկրի վրայ, Աստուծոյ փառքին եւ մարդերու բարիքին համար: Ամէն:

